

Emmanuel Levinas 1906-1995

- Filozofia Levinasa wyrosła na gruncie doświadczeń II wojny światowej
- Wojna i przemoc stanem ontologicznym (ontologia - badanie rzeczywistości, bytu, istnienia)
- Byt zajmuje tzw. "miejsce pod słońcem" (początek i obraz uzurpacji całej ziemi, a także "być pod słońcem poznania" - oba znaczenia łączy ontologia).
- Historia dla Levinasa podobnie jak dla Rosenzweiga, Heglowskie oblicze (sąd u Hegla jest pojęciem logicznym), jednak Levinas kwestionuje sąd historii i zastępuje go sądem nad historią, sądem Boga. Nie jest to sąd ostateczny, tylko jest to sąd, który ciągle się dzieje. Sama historia nie wynosi w boskość (doświadczenia wojny).
- 1941 - oznaczenie tego co działo się w Auschwitz. Rok, w którym bogowie opuścili ludzi.
- _____
- Człowiek wierzył w nieobjawioną przyszłość, zachęcał do pracy w teraźniejszości w imię najodleglejszych rzeczy.
- Sąd historii sądem anonimowym.
- Ważny nie jest sąd ostateczny, lecz obecny.
- Bóg wzywa do odpowiedzialności, sam jest jednak niewidzialny.
- Levinas (podobnie jak Rosenzweig) krytykuje filozofię całości i jedności zachodu (za jej finalizację uważa idealizm Hegla).
- _____
- Odrębność, indywidualność bytów skończonych.
- Wg Levinasa to co istnieje istnieje dla myślenia, a to co jest dominujące to poznanie.
- "Rozum to tożsamość ustawiająca się jako Ja"
- Ważna Inność przeciwstawna całości. Przeciwwstawienie metafizyki jako etyki (z ideami dobra, różnicy, nieskończoności).
- Inny odrębny ode mnie (separacja)
- Samotność to indywidualna egzystencja, niezależność poporządkowania się całości.
- _____
- Twarz - pierwszeństwo sfery etycznej nad poznaniem, jeśli opisuje twarz to przestaje ona być twarzą.
- Polemika z Buberem dotycząca twarzy, nie jest Ja Ty, lecz Wy, wyższość Innego nade mną.
- Wstyd odwróceniem intencjonalnej świadomości.

- Polemika z Heideggerem: nie chodzi o własne bycie, gdyż to o co chodzi to dobro dla innych.
- —————
- Twarz pozostawia również coś nazywane śladem (który nie pochodzi z twarzy). Ślad nie pochodzi od Boga, jest zatarty.
- Ważna odpowiedzialność, poprzedza ona wolność, na początku relacji jesteśmy odpowiedzialni za innych.
- Odpowiedzialność jest dobrocią czyli miłosierdziem.
- Substytucja - ostateczny cel odpowiedzialności
- —————
- Pojęcia pragnienia "Potrzeba rządzi logiką bycia, a pragnienie logiką dobra". Potrzeba - Odys, Pragnienie - Abraham.
- Bezinteresowność - niezależność porządku etycznego od ontologicznego
- Heidegger - filozofia bycia, Levinas - filozofia Dobra.
- —————
- Odpowiedzialność nasza obsesją
- Sprawiedliwość i prawo na drodze do nieskończonej odpowiedzialności.
- Ateizm - separacja od Boga, bycie u siebie.
- Odróżnienia Boga ontologii od Boga metafizyki (jeden spełnia potrzebę, drugi pragnienie).
- —————
- Ekonomia zbawienia (Bóg ontologii), co Bóg może dla mnie uczynić?
- W metafizycznej wersji mamy jednak, co ja mogę uczynić dla Boga.
- Levinas nazywa Boga Nieskończonym.
- Na człowieku leży ciężar mesjanizmu, brak więzi z Bogiem.